

ชื่อเรื่อง การสอบสวนผู้ป่วยโรคมาลาเรียชนิด *Plasmodium vivax* จากการรับเลือด โรงพยาบาลศรีสะเกษ วันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๕๕ - ๒๕ มกราคม ๒๕๕๖

ชื่อผู้วิจัย นางนวรรรัตน์ บุญกัณฑ์ SRRT โรงพยาบาลศรีสะเกษ

บทนำและวัตถุประสงค์ : เมื่อวันที่ ๓๐ ธันวาคม พ.ศ.๒๕๕๕ งานระบาดวิทยา กลุ่มงานเวชกรรมสังคม โรงพยาบาลศรีสะเกษ ได้รับแจ้ง ว่าพบผู้ป่วยมาลาเรีย *Plasmodium vivax*

วิธีการศึกษา : จากการสอบสวนโรคเบื้องต้นสงสัยติดเชื้อจากการได้รับเลือด จึงออกสอบสวนโรคระหว่างวันที่ ๓๐ ธันวาคม พ.ศ.๒๕๕๕ ถึง ๒๕ มกราคม พ.ศ.๒๕๕๖

ผลการศึกษา : เพื่อยืนยันการวินิจฉัยและการระบาดของโรค ศึกษาลักษณะทางระบาดวิทยาของโรค ค้นหาแหล่งรังโรค วิธีการถ่ายทอดโรค หาแนวทางในการควบคุมและป้องกันการแพร่กระจายของโรค โดยศึกษาระบาดวิทยาเชิงพรรณนา(descriptive study) พบผู้ป่วยเพศหญิงอายุ ๗๕ ปี จากอำเภอไพรบึง จังหวัดศรีสะเกษ มารับการรักษาที่โรงพยาบาลศรีสะเกษตามนัด รักษาโรคโลหิตจางจากไขกระดูกฝ่อ (aplastic anaemia) เมื่อวันที่ ๒๖ ธันวาคม พ.ศ.๒๕๕๕ มีไข้ต่ำๆก่อนมา ๒ วัน ไม่มีประวัติเดินทางไปในพื้นที่เสี่ยงมาลาเรียในระยะ ๕ ปีที่ผ่านมา ได้รับเลือดเป็นประจำทุกเดือนมาประมาณ ๑ ปี ประวัติเสี่ยงต่อการป่วยด้วยมาลาเรียครั้งนี้คือการรับเลือดวันที่ ๒๗ พฤศจิกายน พ.ศ.๒๕๕๕ ผลการตรวจสอบเลือดที่ผู้ป่วยได้รับ ผู้บริจาคทั้งหมด ๒๒ ราย พบผู้บริจาค ๑๐ รายที่เป็นกลุ่มเสี่ยง เป็นทหารพราน ๒ ราย ไม่มีผู้ป่วย ทหารราบ ๘ ราย ป่วยเป็นมาลาเรีย *Plasmodium falciparum* ๒ ราย ติดเชื้อ *Plasmodium vivax* ยังไม่มีอาการป่วย ๑ ราย รับการรักษาหายทุกราย

สรุปและข้อเสนอแนะ : การป่วยครั้งนี้ เป็นการป่วยจากการได้รับเลือด เนื่องจากในชุมชนที่ผู้ป่วยอาศัยไม่ใช่พื้นที่เสี่ยงต่อมาลาเรีย ไม่มีผู้ป่วยและพาหะของเชื้อมาลาเรียและไม่มีประวัติการเดินทางไปในพื้นที่เสี่ยงใน ๕ ปีที่ผ่านมา มีปัจจัยเสี่ยงคือการรับเลือดและ ผู้บริจาคเลือดอาศัยอยู่ในพื้นที่ที่มีการระบาดของโรคมาลาเรีย เมื่อมีการติดตามพบว่า มีทหาร ๑ รายที่ตรวจพบมาลาเรีย *Plasmodium vivax* จึงแนะนำผู้ป่วยและผู้ติดเชื้อเรื่อง อาการ การรักษาและการป้องกันโรค ประสานศูนย์บริจาคเลือด โรงพยาบาลศรีสะเกษ ให้งดรับบริจาคเลือดจากทหารที่อยู่ตามแนวชายแดน เนื่องจากผู้บริจาคเลือดทั้ง ๓ ราย ไม่เคยป่วยเป็นมาลาเรียมาก่อนตามเกณฑ์การบริจาคเลือด แจ้งคลังเลือดให้มีการตรวจมาลาเรียในเลือดที่ได้รับบริจาคจากประชาชนในพื้นที่ที่มีการระบาดของโรคมาลาเรีย รายงานงานความเสี่ยง โรงพยาบาลศรีสะเกษ เพื่อดำเนินการตามแนวทางการบริหารความเสี่ยงในโรงพยาบาล และประสานหน่วยควบคุมโรคติดต่อ นำโดยแมลงที่ ๗ อำเภอขุนหาญ เข้าดำเนินการควบคุมโรคในพื้นที่ต่อไป